

Samenvatting

Deloitte Accountants heeft een tussentijdse controle uitgevoerd ter voorbereiding op de jaarrekeningcontrole 2023. De bevindingen en aanbevelingen zijn vastgelegd in een boardletter 2023.

Tijdens de interim-controle heeft de accountant de administratieve organisatie en interne beheersing van bedrijfsprocessen die relevant zijn voor de accountantscontrole beoordeeld op opzet en bestaan. De accountant constateert dat de gemeente Maastricht, net als voorgaand jaar, wederom stappen heeft gezet naar een verdere professionalisering van de organisatie. Bevindingen en gegeven adviezen worden opgevolgd. Opvolging vergt soms meer tijd i.v.m. aanschaf en implementatie van applicaties en de reorganisatie per 1 juli jl.

Het college heeft kennisgenomen van de boardletter 2023 en besloten invulling te geven aan de adviezen van de accountant zoals beschreven in de boardletter.

Beslispunten

Het college besluit:

1. Kennis te nemen van de boardletter 2023.
2. Akkoord te gaan met de invulling van de adviezen van de accountant zoals opgenomen in de boardletter 2023.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 16 januari 2024:

Conform.

1. Aanleiding

De raad heeft aan Deloitte Accountants de opdracht verstrekt om de jaarrekening 2023 te controleren op getrouwheid. Vanaf de jaarrekening 2023 geeft het college van Burgemeester en Wethouders een rechtmatigheidsverantwoording af in de jaarrekening. Daarmee valt de rechtmatigheidsverantwoording onder het getrouwheidsoordeel van de accountant en deze kijkt dus of de rechtmatigheidsverantwoording 'juist' is. Voorafgaand aan de jaarrekeningcontrole vindt een tussentijdse controle plaats (ook wel interimcontrole genoemd). Deze tussentijdse controle is inmiddels uitgevoerd. De bevindingen en aanbevelingen zijn vastgelegd in een boardletter gericht aan het college.

2. Context

Op grond van artikel 197 Gemeentewet wordt jaarlijks door een accountant in opdracht van de raad de jaarrekening gecontroleerd. In de door de raad vastgestelde "Verordening ex art. 213: controle" is opgenomen dat de accountant vooruitlopend op de jaarrekeningcontrole een tussentijdse controle zal uitvoeren.

3. Gewenste situatie

In het hoofdstuk 'Kernboodschap interim-controle' constateert de accountant dat de gemeente, net als afgelopen jaar, wederom stappen heeft gezet naar een verdere professionalisering van de organisatie waarbij de gemeente bezig is om geconstateerde bevindingen en gegeven adviezen op te volgen. Wel is voor sommige bevindingen meer tijd nodig om deze te kunnen opvolgen (o.a. door aanschaf en implementatie van applicaties). Daarnaast constateert de accountant dat de recente reorganisatie per 1 juli jongstleden helpt om de taken en rollen van iedere afdeling en van de medewerkers scherp te krijgen, maar ook hierdoor kost het meer tijd om bepaalde adviezen te kunnen opvolgen.

Een onderdeel van deze organisatieontwikkeling is de oprichting van de afdeling Concerncontrol. Verbijzonderde interne controles vervullen een belangrijke functie in het tot stand brengen van good governance en ondersteunen het management en de interne toezichthouders in hun verantwoordelijkheid een organisatie 'in control' te houden en daar verantwoording over af te leggen. De accountant onderschrijft het belang van de oprichting van de afdeling Concerncontrol.

Het belangrijkste nieuwe aandachtspunt voortkomend uit de interim-controle betreft het nieuwe personeels-en salarissysteem AFAS. Per 1 januari 2023 is dit systeem geïmplementeerd door de gemeente. Tot op heden beschikt de gemeente niet over een juiste dataset wat betreft formatie,

bezetting en de hieruit volgende loonkosten. Het is eveneens nog niet mogelijk geweest om een loonjournaalpost te genereren vanuit AFAS voor de boeking van de mutaties in de financiële administratie CODA. Hierdoor heeft de gemeente in haar tussentijdse rapportages over 2023 niet kunnen rapporteren over de apparaatskosten. Dit brengt met zich mee dat er inzicht ontbreekt in de realisatie van de personele lasten en de uitputting van de personeelsbudgetten. De gemeenteraad is hierover geïnformeerd middels een raadsinformatiebrief d.d. 21 november 2023. De accountant constateert dat dit een hoog risico met zich mee brengt voor zowel de gemeente als onze accountantscontrole van de jaarstukken. Dit vanwege de omvang van de loonkosten op de totale begroting van de gemeente en het ontbrekende inzicht.

Update AFAS:

In week 4 (22-26 januari) komt Deloitte de bevinden met betrekking tot AFAS en de loonjournaalpost van de apparaatskosten controleren. Vooralsnog liggen wij op schema en verwachten we de gehele loonjournaalpost en aansluiting over het jaar 2023 voor aanvang van deze controle gereed te hebben.

Naast de bevindingen, bevat de boardletter 2023 ook aanbevelingen voor verdere kwaliteitsverbetering en aandachtspunten voor de jaarrekeningcontrole 2023.

In het hoofdstuk 'bevindingen interim-controle 2023' beschrijft de accountant bestuurlijk relevante bevindingen en aanbevelingen. In dit hoofdstuk gaat de accountant in op de volgende onderwerpen:

- Ontwikkelingen afdeling Concerncontrol:
 - oprichting, belang en het inrichtingsprincipe voor de organisatie: 'three lines of defence';
 - Interne-controleplan en uitvoeringsprogramma rechtmatigheid 2023 dat het college in staat stelt om verantwoording af te leggen over de drie rechtmatigheidscriteria: voorwaardencriterium, begrotingscriterium en criterium inzake misbruik & oneigenlijk gebruik.
 - Afgeronde processen door interne controle over het eerste halfjaar: processen die interne controle over het eerste halfjaar heeft afgerond: inkoop en aanbesteden, uitkeringen Wmo, Jeugdwet en Participatiewet, subsidieverstrekingen, personele lasten en verhuuropbrengsten.
 - Opvolging van bevindingen over het eerste halfjaar in de werkzaamheden over het tweede halfjaar 2023.
- Rechtmatigheidsverantwoording:

- De verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders voor de rechtmatigheid: het college dient met ingang van 1 januari 2023 een verantwoording over de rechtmatigheid af te geven, in plaats van dat de accountant dit doet. De accountant geeft vanaf de jaarrekening 2023 een getrouwheidsoordeel over de rechtmatigheidsverantwoording. Dit betekent dat de accountant nagaat of de rechtmatigheidsverantwoording van het college een getrouwe weergave is van de mate waarin het college rechtmatig heeft gehandeld.
- De accountant constateert dat de noodzakelijke actualiseringen (doordat college formeel verantwoordelijk is voor het controleren van de rechtmatigheid) van de Controleverordening (ex art. 213 Gemeentewet) en Financiële verordening (ex. Art. 212 Gemeentewet) inmiddels hebben plaatsgevonden en door de gemeenteraad zijn vastgesteld;
- De accountant geeft een aantal algemene aandachtspunten met betrekking tot:
 - het door de gemeenteraad te bepalen normenkader;
 - de begrotingsrechtmatigheid (iedere afwijking van de begroting is onrechtmatig);
 - het gemeentelijk beleid op het gebied van misbruik & oneigenlijk gebruik (M&O);
 - de invloed van verbonden partijen op de rechtsmatigheidsverantwoording van de gemeente.
- Frauderisicoanalyse en structurele borging frauderisico-management:
 - Opvolging van de aanbevelingen in eerdere rapportages tijdens het actualiseren van de frauderisicoanalyse door afdeling Concerncontrol;
 - Constatering dat nog geen gebruik wordt gemaakt van data-analyse om fraude en non-compliance te voorkomen en te detecteren;
 - De accountant geeft een aantal zaken in overweging die bijdragen aan een structurele borging van frauderisicomanagement (door middel van inbedding) in de interne beheersingsomgeving.
- Management override of controls:
 - Aanscherping van de wijze van boeken en verwerken van memoriaalboekingen (na aanleveren van onderbouwingen en goedkeuring door budgethouder): toets door team Finance Operations;
 - Aanbeveling om z.g. vierogenprincipe systeemtechnisch in Coda af te dwingen (randvoorwaarden voor het inrichten hiervan zijn ingevuld).

In het hoofdstuk 'Speerpunten commissie B&V' doet de accountant verslag van de speerpunten die zijn opgenomen in het auditplan te weten: inzicht in de reservepositie van de gemeente en de wijze waarop de gemeente deze beheerst: de accountant belicht een aantal facetten die de commissie B&V kunnen helpen het juiste inzicht in de reservepositie te verkrijgen.

In het hoofdstuk 'Aandachtspunten jaarrekeningcontrole 2023' gaat de accountant nader in op de volgende aandachtspunten:

- Volledigheid balansdossier en onderbouwing overlopende posten met betrekking tot sociaal domein, Sisa en overige overlopende posten;
- Regelingen Sisa-bijlage: toename aantal regelingen en timing controle Sisa-regelingen;
- Fraude: accountant vraagt blijvende aandacht voor fraude en merkt op dat de meeste documenten in het kader van de frauderisicoanalyse zijn geactualiseerd. Aandacht wordt gevraagd voor het generieke integriteitsbeleid en de gedragscode ambtenaren: actualisatie heeft nog niet plaatsgevonden en accountant adviseert om dit in 2024 vorm te geven;
- Voorziening groot onderhoud: tijdig actualiseren van de voorzieningen met aandacht voor toereikendheid van de voorzieningen;
- Grondexploitatie: aandacht voor onderbouwing en robuustheid van parameters die gehanteerd worden in de grondexploitaties.

In het hoofdstuk 'Reikwijdte van onze werkzaamheden' gaat de accountant in op zijn verantwoordelijkheden bij de controle van de jaarrekening 2023.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Niet van toepassing.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

Niet van toepassing.

8. Financiën

Niet van toepassing.

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing.

10. Participatie tot heden

De boardletter wordt in de commissie B&V besproken op 29 januari 2024 in aanwezigheid van de accountant en wethouder Fokke.

11. Voorstel

1. Kennis te nemen van de boardletter 2023.
2. Akkoord te gaan met de invulling van de adviezen van de accountant zoals opgenomen in de boardletter 2023.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

De uitvoering van de jaarrekeningcontrole is gepland van 29 april t/m 7 juni 2024. De uitkomsten van de jaarrekeningcontrole rapporteert de accountant rechtstreeks aan de raad via het accountantsverslag. Het accountantsverslag wordt door de accountant toegelicht in de commissie Begroting en Verantwoording (planning 24 juni 2024).